SPREEKTEKSTEN CDA BREDA BEGROTINGSBEHANDELING 2027

Eerste termijn:

Voorzitter,

Augustinus schreef dat een volk bijeen wordt gehouden door liefde voor dezelfde dingen. Een begroting laat zien waar die liefde naartoe gaat. Voor het CDA is dat: sterke gemeenschappen, aandacht voor alle dorpen en wijken, en het behoud van het Bredase karakter. Wij willen de gemeente van morgen bouwen zonder de ziel van vandaag te verliezen. Dit staat onder druk.

Eerst de evenementenleges. Het college wilde die met 112 procent verhogen, meer dan een verdubbeling. Het bestuursakkoord belooft compensatie, bijvoorbeeld via subsidie, maar daarvoor is in deze begroting niets extra vrijgemaakt. Een evenement dat verdwijnt, komt zelden terug, terwijl juist onder andere Carnaval, Breda Jazz en Breda Barst het DNA van Breda vormen.

Bij zo'n besluit moet je vooraf de gevolgen kennen, kritisch naar de kosten kijken en tijdig spreken met wie het raakt. Dat is misgegaan, met veel onrust tot gevolg. Bevriezen voor 2027 geeft lucht, maar organisatoren hebben ook duidelijkheid nodig over de jaren daarna. Daarom dienen wij het raadsbrede amendement mee in om de verhoging te bevriezen, met het woord 'eenmalig' geschrapt. En de raadsbrede motie 'Samen naar toekomstbestendige leges voor onze evenementen', om met vrijwilligers en organisaties te werken aan een sneller, eenvoudiger en goedkoper vergunningenproces, inzicht in de kostenopbouw, en compensatie, waar we het als raad later nog over gaan hebben.

Eerlijk gezegd worden wij wat cynisch van steeds nieuwe moties over vrijwilligers en vereenvoudiging, zonder dat er zichtbaar iets mee gebeurt. Wat gebeurt er met eerder aangenomen moties die wij indienden met andere partijen, en met het idee van een expertisebureau of loket voor vrijwilligers?

Voorzitter, dat Bredase DNA zit ook in ons erfgoed, met de Grote Kerk als topstuk. Het eeuwenoude Hillenorgel moet gerestaureerd worden en wordt gemoderniseerd, zodat ook nieuwe generaties het kunnen gebruiken. Van de 1,3 miljoen euro haalde de Grote Kerk zelf al 1 miljoen op bij Rijk, provincie, fondsen en particulieren voor dit prachtig stuk historisch erfgoed. Er moest al gestart worden met de restauratie, omdat anders de subsidies van het Rijk en de provincie zouden vervallen. Neemt de gemeente de resterende 3 ton voor haar rekening, dan is het orgel gered voor 80 tot 100 jaar en komt de rest van de renovatie van de Grote Kerk niet in het geding. Maar de gemeente draagt niets bij. Daarom dienen wij, gesteund door Breda Beslist, LPF en FVD, het amendement Hillenorgel in om eenmalig 300.000 euro uit het meerjarenperspectief beschikbaar te stellen, zodat het Hillenorgel de komende 80 tot 100 jaar weer vooruit kan.

Hetzelfde patroon van het geen prioriteit lijken te hebben bij dat wat ons Breda karakteriseert, zien we bij de stadsbeiaardier. Hij geeft Breda al 500 jaar haar stem. Sinds 1798 zijn de toren, klokken en beiaard van de gemeente; niet voor niets heette de **stads**beiaardier de hoogste ambtenaar van de stad. Hij was altijd in gemeentelijke dienst, tot hij naar Nieuwe Veste ging, waar de functie nu door de reorganisatie verdwijnt. Wij willen dat die functie behouden blijft.

Na de leges is er opnieuw grote onrust in de stad, die wat ons betreft niet nodig was. Het college vraagt de Stichting Grote Kerk om hem in dienst te nemen. Dat is niet logisch. De gemeente is zelf eigenaar van de toren, en de stadsbeiaardier bespeelt ook het Heuvelcarillon, eveneens van de gemeente, waar de Grote Kerk niets mee te maken heeft. Een kleine stichting van ruim zes fte zou dan alle werkgeversrisico's dragen: loon, pensioen, ziekte en re-integratie, ontslagbescherming. En dan gaat het nog niet eens over aansprakelijkheden. Voor onbepaalde tijd, terwijl het college zelf zegt niet over zijn graf te kunnen besturen en geen langdurige zekerheid kan geven richting de Stichting Grote Kerk. Waarom wil het college dit risico per se afwentelen op de Stichting Grote Kerk, en neemt het de stadsbeiaardier niet gewoon zelf in dienst? Dan zou er helemaal geen probleem zijn geweest. Zorgwekkend is dat

het college daarna alleen een raadsbrief stuurt over een 'stevig gesprek' met de stichting, zonder eigen plan om de stadsbeiaardier in dienst te nemen of dit bij Nieuwe Veste, waar de stadsbeiaardier nu werkt, structureel te regelen. Het komt weer op de raad aan. Het college zou juist trots moeten zijn op een stadsbeiaardier in dienst van Breda.

Daarom dienen wij met Breda Beslist, gesteund door een aantal andere oppositiepartijen, een amendement in om de stadsbeiaardier in gemeentelijke dienst te nemen. Krijgt dat geen meerderheid, dan ligt er een motie om te werken aan een structurele oplossing om hem te behouden.

Het CDA bouwt niet alleen stenen, maar sterke gemeenschappen. Een wijk zonder voorzieningen en verenigingen is niet meer dan een verzameling voordeuren. Wie hier is opgegroeid, moet hier ook een thuis kunnen vinden, met voorrang voor eigen inwoners. Voorzieningen moeten meegroeien in álle dorpen en wijken. In Teteringen hopen wij spoedig op duidelijkheid over de Willibrorduskerk. Een groeiende stad brengt daarnaast ook grootstedelijke veiligheidsvraagstukken mee. Wij staan voor een stevige aanpak die problemen oplost en niet verplaatst. Wij zijn blij dat de wachtlijst voor buurtpreventie verdwijnt. Maar buurtpreventie mist nu al ondersteuning, en daarvoor staat geen extra geld in de begroting. Hoe borgt en betaalt het college dit? Graag een reflectie.

Dan gezondheid. Drugsgebruik schaadt niet alleen de gebruiker, maar ook het milieu en de samenleving. Het ontmoedigingsbeleid in Breda richt zich nu vooral op jongeren tot 27 jaar, en niet op maatschappelijke schade. Wij willen dat het college dat preventiebeleid met het Trimbos-instituut en Novadic-Kentron verbreedt naar inwoners boven de 27, met aandacht voor maatschappelijke schade en met interventies zonder averechts effect. Daarom dienen wij de motie Drugspreventie in.

Per 1 januari starten daarnaast de Stevige Lokale Teams. Nog onduidelijk is of de KOPP/KOV-groepen – ondersteuning voor kinderen van ouders met psychiatrische problemen of een verslaving – en de individuele preventie

doorgaan. En dit speelt breder. Wij willen dat lopende trajecten worden voortgezet en dienen daarom de motie Continuïteit van zorg, ondersteuning en preventie in. Ook hopen wij dat ondersteuning voor deze doelgroepen binnen de SLT's wordt ingekocht.

Voorzitter, op een aantal punten komen wij in de tweede termijn terug, want wij hebben nog wel meer vraagtekens bij de begroting.

Tot slot. Zoals gezegd gaan onze dorpen en wijken, vrijwilligers en evenementen, ons erfgoed en bovenal onze inwoners ons aan het hart. Samen vormen zij het DNA van onze stad. Dat beschermen vraagt om keuzes. Wij maken ons grote zorgen over de huidige koers van dit college en zijn benieuwd naar het debat.

Dank u wel.

Tweede termijn:

In onze eerste termijn spraken wij over het DNA van Breda. Juist daar schuurt het.

Eerst het Hillenorgel. Het amendement lijkt het niet te halen, en dat vinden wij onbegrijpelijk. De Grote Kerk heeft zelf al 1 miljoen euro opgehaald bij Rijk, provincie, fondsen en particulieren. Je kunt je verschuilen achter het proces. Nog los van het feit dat bij het college qua proces zeker de laatste tijd ook lang niet alles goed gaat. Je kunt ook vooruitkijken en de politieke keuze maken om bij te dragen.

Bovendien kende de wethouder dit knelpunt al langer. Laten we als raad dit initiatief steunen, ook om de rest van de renovatie van de Grote Kerk niet in gevaar te brengen. Dit eeuwenoude orgel wordt met innovatieve techniek klaargemaakt voor de komende honderd jaar, als toonbeeld voor een stad van toegepaste technologie en creativiteit.

Dan de stadsbeiaardier. De raadsbrief maakt van een probleem van de gemeente en Nieuwe Veste de schuld van de Stichting Grote Kerk. De Grote Kerk krijgt een stevig gesprek omdat de wethouder haar zin niet krijgt en niet zelf met een oplossing wil komen. Onterecht en ongepast. De stichting kan de risico's niet dragen. Die zijn niet voor onbepaalde tijd gedekt; dat schrijft de wethouder zelf. Vier jaar duidelijkheid is absoluut geen goudgerand voorstel. Denkt de wethouder dat de risico's wél gedekt zijn voor de toekomst, na die vier jaar? Stuur ons dan zo snel mogelijk het voorstel aan de Stichting Grote Kerk. Het college zegt niet over zijn graf te kunnen besturen, maar schuift de risico's wél door naar een ander. Onbehoorlijk. Behoud van erfgoed, materieel én immaterieel, ís een gemeentelijke taak. Wij hebben geen enkele overtuigende reden gehoord waarom de gemeente niet zelf werkgever kan zijn. Het lijkt wel alsof de wethouder het binnen de gemeente niet mág oplossen. Neem de beiaardier dus zelf in dienst, of borg de functie met geoormerkt geld bij Nieuwe Veste. Afwachten is geen optie. Stop met vingerwijzen naar de Stichting Grote Kerk, dat lost niets op. Wees er trots op dat je de stadsbeiaardier in dienst mag nemen en kom zelf met een oplossing.

Dan nog het vastgoed. Er is jaarlijks 1 miljoen euro ingeboekt, maar het college weet niet waar dat vandaan moet komen. Wat is het volgende wat we dreigen te verliezen? Landgoed Wolfslaar, onze laatste groene parel? De toren van de Grote Kerk? Buurthuizen, sportaccommodaties? Graag een reactie.

Ook over drugsbeleid maken wij ons zorgen. Dat dit college drugsgebruik boven de 27 jaar niet eens wil ontmoedigen, is voor ons niet te volgen. Het idee over maatschappelijke schade, dat de burgemeester zes jaar geleden nog enthousiast aankondigde, wordt nu ontraden. Dit is bovendien niet in lijn met de Gezondheidsvisie die het college nu uitvoert.

Voorzitter, bij de evenementenleges heeft deze raad samen lucht gegeven. Het kán dus wél.